

Bukov žir

zrelo, odpadlo blago, kupujem v vagonih pošilkah franco vagon nakladalna postaja. — Ponudbe na

Reklam Rozman, Ljubljana, Pržakova 8/I. 1408

Ukradena pokojnina. V spalnico državnega upokoženca Mihaela Ferencaka v Kosarjevi ulici v Mariboru se je splazil skozi odprto okno neznanec in mu sunil listnico z mesečno pokojnino v znesku 1450 din.

Na sejmu od mešetarja osleparjen viničar. Štefan Postrak, viničar iz Dragočeve pri Sv. Marjeti ob Pesnici, se je podal na sejm v Ptuj, da bi kupil kravo. Ko je opazoval živino, katero so gonili na sejmšče, se mu je pridružil hrvatski mešetar in ga je začel nagovarjati, da kupi zanj kobilo proti nagradi 200 din. Viničar se je spustil v konjsko kupčijo in je plačal za 600 din vrednega kljuseta 2800 din, nakar je mešetar izginil. Policiji je uspelo, da je dognala imena goljufov, ki so: Blaž Težak, ki je viničarja nagovarjal in bil lastnik konja, Tomo Presečki in Kovačič iz Vidovca pri Varaždinu.

Umor 48 letne posestnice. Na Studencu pri Dobu, v vasi ob banovinski cesti Želodnik-Moravče na Kranjskem, se je zgodil zverinski umor, kakor ga ne pomnijo tamkaj najstarejši ljudje. Neznanec je prizadajal s kuhinjskim nožem 48 letni posestnici Ivani Krušnik 50 ran, nato pa izginil. Napadena se je branila ter klicala na pomoč. Njene obupne klice je slišala sosedova hčerka, ki je šla zvečer mimo Krušnikove hiše po vodo. Poklicala je domače, ki so pohiteli Krušnikovi na pomoč, a so jo našli že smrtno obdelano z nožem. Pri sodnem raztelesenju je našel zdravnik na glavi s kuhinjskim nožem prizadejanih 27 ran, 28 po životu, dve v vratu in srcu sta bili smrtni. Krušnikova je bila na glasu kot premožna in je prebivala sama v hiši. Napadalec ni imel časa, da bi bil žrtev oplenil, ker je moral prehitro pobegniti v bližnji gozd pred bližajočimi se vaščani.

Posvetu

Nepričakovan sestanek med Mussolinijem in Hitlerjem na Brennerju. Na Brennerju sta se 4. oktobra nepričakovano sestala Mussolini in Hitler. Razgovori so trajali tri ure in so jim prisostvovali: italijanski in nemški zunanji minister, šef nemškega generalnega štaba general Keitel in italijanski poslanik v Berlinu Alfieri. Sestanek je potekel v prisrčnem razpoloženju in v duhu medsebojnega razumevanja.

Klašč trdi, da so Perojci le kupili porušeno katoliško cerkev in jo preuredili v bizantinskem slogu. Prej so pravoslavni duhovniki prihajali iz Pulja in tajno vršili službo božjo po zasebnih stanovanjih. Stalni duhovnik je prišel v Peroj 1787. Vero, jezik in običaje svojih prednikov so Perojci ohranili do danes. Niti en moški se ni smel oženiti, če ni prej posadil 50 oljk in 250 trt.

Radij. Svetovna produkcija radija je znašala do konca l. 1934. 766 g. Do tega leta so v St. Joachimsthalu na Češkem pridobili 52.53 g radija. Do leta 1934. se računa, da je bilo na vsem svetu 766 g radija, pri čemer niso vštete izgube, ki nastajajo zaradi razpada radija, ki so pa v teh kratkih letih,

Ko je zadnji Mehikanec izginil iz sobe, se je maskirani fant obrnil k zlatokopom in covbojem. Surovo je zavpil:

»Kdor se premakne, ga ustrelim! Ste razumeli?«

Pri tem je naperil samokresa proti njim in se je ritensko oddaljeval proti vratom.

Toda zdaj se je zaslíšal Erikov glas. Mladenič se je naglo vzravnil in stopil pred mizo. Vsi so okameneli od strahu, ko je Erik dvignil samokres in zavpil nad neznanecem:

»Stoj!«

Tega je Erikova smelost tako presenetila, da se v prvem trenutku ni mogel premakniti. Ko se je spet zavedel, so mu roke omahnile.

»Ah, Erik!« je vzkliknil polglasno.

»Lepo od tebe, da me še poznaš,« se je porogljivo nasmehnil mladenič.

Ne da bi spustil samokres, se je korak za korakom bližal tajinstvenemu tujcu.

»Erik, stoj!« je ta zavpil s pretečim glasom.

»Mi niti na misel ne pride!« je odvrnil Erik.

»Stoj!« je spet ukazal tujec. »Če ne, ustrelim!«

Pri tem je naglo dvignil samokres in ga naperil proti Eriku.

Marija in možje, ki so bili ostali v sobi, so s strahom pričakovali nadaljnjega razvoja.

Španija še ne bo stopila odkrito v vojno. »Slov. gospodar« je poročal, da se je mudil španski notranji minister Suner v Berlinu, odkoder je odpotoval v Rim na daljše posvetovanje z italijanskim zunanjim ministrom grofom Ciano in ministrskim predsednikom Mussolinijem. Pri teh posvetovanjih je šlo za to, da bi stopila Španija proti nagradi Gibraltarja in francoskega Maroka v severni Afriki v vojno ob strani Italije in Nemčije. Španija je kot falangistična (fašistična) in sredozemska država močno povezana z Italijo in Nemčijo, a zaenkrat še ne bo odkrito stopila v vojno proti Angliji, dasi bo s svojim stališčem potrdila in okrepljala vzajemnost z velesilama oziroma. Zaenkrat še ni uspelo Španijo povsem zaplesti v vojne zapletitve, čeprav je njen notranji minister Suner odločen nasprotnik An-

Ali Vam je vseeno, če ima Vaš sosed slab ali protiverski časopis? Da se njegovi otroci zastrupljajo s čitanjem opolzkih podlistkov?

gležev iz dobe španske državljanske vojne. Od julija 1936, ko se je začela državljanska vojna in je rdeča vlada razpisala nagrado na njegovo glavo, je potrkal na vrata angleškega poslanstva v Madridu ter prosil za pribežališče, da bi ušel preganjalcem. Angleži pa se niso hoteli zameriti rdeči madridski vladi in ga niso hoteli sprejeti. Od tistega dne je Suner zaklet sovražnik Anglije in spada v protiangleško skupino med vladajočimi španskimi krogi. V Španiji uživa Serano Suner velik ugled. Ni samo notranji minister, ampak je

Italijanska afriška domačinska konjenica

Italijani gradijo letališče v Afriki

»Pusti samokres pri miru!« je mirno dejal Erik. »Ne bova se streljala. Saj sem si že zdavnaj želel, da bi te spet videl.«

Pri tem je vtaknil samokresa za pas.

Navzočih se je zdaj polastila groza. Cev tujčevega samokresa je še vedno zijala proti Eriku.

Mladenič se je bližal korak za korakom. Prizor je bil skrajno napet. Možje so pridrževali dih. Stari Garnett, ki je bil vaju krvavih prizorov, je zmajeval z glavo. Marija se je tresla. Najraje bi skočila pred Erika in ga z lastnim telesom krila, a noge so ji bile težke ko svinec.

Medtem se je Erik ustavil pred tujcem. Nepremično je zrl v njegove oči. Tujec je vzdržal pogled.

Minulo je nekaj trenutkov. Mladenič sta si molče stala nasproti. Tujec je še vedno meril na Erika.

Navzoči so se nekoliko sprostili. Iz nenavadnega vedenja so sklepali, da si nasprotnika nista tuja in so bili prepričani, da Erikovo življenje ni v nevarnosti.

»Že mesece si želim, da bi spet videl tvoj obraz!« se je oglasil Erik.

»Ne dotakni se me!« je hlastno odvrnil tujec.

Pri tem se je bliskovito obrnil, da bi zbežal, toda Erik je bil prav tako nagel. Z levico ga je zgrabil za desnico, v kateri je držal samokres, z desnico pa mu je strgal ruto z obraza.

Vaš sosed nima nobenega časopisa. Kaj boste storili?

tudi namestnik ministrskega predsednika, glavni stebel nacionalistične (falangistične) stranke in svak ter prijatelj državnega poglavarja generala Franca.

Znatne spremembe angleške vlade. Radi bolehnosti in starosti je odstopil bivši ministrski predsednik Chamberlain, ki je bil v Churchillovi vladi predsednik tajnega sveta in podpredsednik vlade. Chamberlainov odstop je sprožil dalekosežno preobnovo celotne angleške vojne vlade. Med novimi ministri ni niti eden star 60 let in so same ugledne osebnosti političnega in gospodarskega življenja. Novi notranji minister je 52 letni socialistični vodja Morrison. Novi predsednik tajnega sveta je 58 letni John Anderson. Andreo Duncan, ki prevzame ministrstvo za oboroževanje, se je že izkazal kot trgovinski minister. Novi trgovinski minister kapetan Olliver Lyttleton je že od začetka vojne vodja urada za nadzorstvo nad nakupom kovin. Splošno prevladuje mnenje, da je Churchill z novimi spremembami svojo vlado znatno ojačil in pomladil.

Katoličani na Poljskem. Položaj katoličanov v tistem delu Poljske, ki so ga zasedli boljševiki, postaja iz dneva v dan težji. »Osservatore Romano«, glasilo Svete stolice, poroča, da katoličani doživljajo vedno hujši pritisk. Duhovniki morajo plačati mnogo več davkov kot drugi državljani. Najemnina je zanje osemkrat večja kot za druge ljudi. Cerkvam so boljševiki predpisali tako visoke davke, da jih verniki ne bodo več dolgo zmagovali. Cerkve, ki ne plača predpisane davka, pa se oblastveno zapre. Tako bodo boljševiki brez krvavega nasilja dosegli to, kar hočejo, da se namreč cerkve zapro in preneha vse bogoslužje.

Mehiška katoliška mladina se je začela živahneje gibati. Framasoni in komunisti, v bratski slogi združeni, so hoteli napraviti iz Mehike državo brezbožnikov. Ker se je katoliško ljudstvo uprlo proti tej nameri, se je uprizorilo krvavo preganjanje katoličanov in zlasti njihovih duhovnikov. Ko so združeni sovražniki katolicizma uvideli, da z nasiljem, čeprav je trajalo več let, ne morejo vere za-

Po pogosti nosečnosti morejo žene z dnevno redno uporabo pol kozarca naravne »Franz-Josefove« grenke vode, zaužite na tešče, z lahkoto doseči izpraznenje črev in urejeno delovanje želodca. »Franz-Josefova« voda je davno preizkušena, najtopleje priporočena in se dobiva povsod.

Ogl. reg. S. br. 30.474/35

V sobi je zavladalo splošno začudenje. Navzoči so zagledali temnorjav dekliški obraz.

»Dober večer, Anita!« je porogljivo pozdravil Erik. »Oprosti mi mojo nevljudnost! Prepričati sem se hotel o resničnosti tega, kar govorijo na Zapadu: da si se končno veljavno pridružila živinskim tatovom!«

Anita Orloga se je tresla od jeze in razburjenosti. »Poplačal mi še boš to osramotitev!« je zasikala. »Maščevala se bom!«

Bila je kakor divja mačka. Oči so se ji v onemogli jezi zlovesče svetlikale. A vkljub vsemu je bila lepa in navzoči skoraj niso mogli verjeti, da se v njej skriva kaka zloba.

»Do maščevanja imaš pravico!« je odgovoril Erik. »Vprašanje pa je, ali boš imela zanj priliko. Zdaj bi te lahko prijel in izročil oblasti, a tega ne bom storil, ker si ženska. In tudi vem, da prežijo tvoji ljudje zunaj. Pojdi mednje!«

Ko si je hotela Anita spet zakriti obraz, je dodal smehljaje:

»Može so že videli tvoj obraz. Čemu si ga torej spet zakrivaš ko kaka egiptovska kneginja?!«

Anita ga je še enkrat strupeno pogledala, potem pa naglo izginila. Zunaj je bilo temno, tako da je lahko precej neopaženo zbežala.

Po Anitinem odhodu so može posedli in živahno

tretji in Boga pregnati iz src mehiškega ljudstva, so prenapeti lok znatno zrahljali. Zaprte cerkve so se zopet odprle. Duhovniki in redovniki so se začeli vračati. Državna šola pa je tudi odslej ostala brezverska, kakor je bila prej. Ljudstvo bo moralo zastaviti vse svoje sile, da bo to najvažnejšo prosvetno ustanovo države, šolo, iztrgalo socialistom in komunistom iz rok. Medtem pa se katoliški starši in

resnični prijatelji mladine trudijo, da s krščansko organizacijo rešijo mladino preteče brezverske poplave. Katoliška mladinska organizacija naglo raste. Po najnovejši statistiki imajo verska društva mehiške mladine že 1.300.000 članov. Pol milijona jih je vpisanih v apostolat molitve, pol milijona pa med evharistične križarje. Iz obnovljene mladine bo sčasom vstala obnovljena Mehika.

Letalstvo od svetovne vojne do danes

Letalstvo v svetovni vojni

Modernemu vojnemu letalstvu je položila temelj svetovna vojna, ki je iz neoboroženega izvidnega letala, katerega moremo po vsej pravici imenovati zarodno celico vojnega letalstva, razvila več povsem različnih vrst letal.

Ob koncu svetovne vojne že poznamo razliko med letali za bližnji in daljni izvid ter topniškimi izvidniki. Prav tako poznamo tudi že bojna letala, katerih naloga je bila napad v nizkem letenju s strojnimi in lahkiimi bombami na sovražne položaje ali pa premikajoče se pehotne in motorizirane kolone. V letu 1915. se pojavi bombno letalo, pri katerem je bila že takrat največja pažnja posvečena vzdržanju s pogonsko silo na velike razdalje in visoki nosilnosti. Ob koncu leta 1914. se rodi lovsko enosedelno letalo za borbo proti nasprotnim izvidnim letalom. Poznamo že tudi pomorsko letalstvo s tremi najvažnejšimi vrstami: izvidnikom, bombnikom, odnosno torpednim letalom ter lovцем.

Tri skupine povojnih letal

Po vojni je razvoj vojnega letala zelo hitro napredoval in je iz priprostih začetkov ustvaril novo, najnevarnejše orožje, ki danes ni več pomožno sredstvo vojske in mornarice kot v svetovni vojni, temveč je samostojen del vsake oborožene sile.

V razdelitvi modernega vojnega letalstva poznamo danes tri skupine:

a) bombno letalstvo kot napadalno sredstvo, sestavljeno iz bombnikov, ki prenašajo vojno v zaledje in delujejo samostojno in neodvisno od kretanj vojske in mornarice;

b) lovsko letalstvo kot obrambno sredstvo, sestavljeno iz lovskih letal, ki imajo nalogo preprečevati napade sovražnih bombnikov;

c) združeno letalstvo, ki ga tvorijo vse tiste zračne sile, ki so določene za sodelovanje z vojsko in mornarico. To so izvidna letala, bojna letala ali letala za napadanje v nizkem letenju, letala za prevoz čet, letala za zvezo in letala za več svrh.

Tri vrste bombnih letal

Bombno letalstvo tvorijo posebna letala, ki jih imenujemo bombniki in jih z ozirom na naloge delimo v lahke, srednje in težke. K njim spada tudi posebna vrsta bombnika, ki je v Španiji in v nemško-poljski vojni pokazal svojo izredno ubojno silo, to je strmoglavec. Moderni najtežji bombniki pa morejo zaradi svojih izrednih letalnih sposobnosti vršiti poleg dnevnih tudi nočna letenja.

Lahki bombniki

Lahki bombniki služijo za napadanje ciljev, ki so v majhni oddaljenosti od fronte in jih rušijo z bombami srednjega kalibra. Ker je prav v takih odsekih najčeste računati z zračnimi borbami in močnim delovanjem protiletalskih orožij, morajo razpolagati lahki bombniki poleg velike brzine z velikim vrhuncem vzpona, z izredno okretnostjo in močno oborožitvijo. Lahki bombniki so večinoma enomotorni, v zadnjem času pa se vedno česče uvajajo dvomotorna letala z dvema ali tremi člani posadke. Brzina modernega lahkega bombnika znaša do 500 km na uro, nosilnost pa se giblje med 250 do 500 kg.

Srednji bombniki

Srednji bombniki napadajo cilje, ki leže globlje za nasprotnikovo fronto. Srednji bombniki nosijo s seboj bombe večjega kalibra. Tudi za to skupino bombnega letala je važna vrhunec vzpona in močna oborožitev. Ob vsem tem pa se pojavlja še potreba velikega vzdržanja s pogonsko silo. Moderni srednji bombniki so z redkimi izjemami vsi dvomotorni tipi s tremi do štirimi člani posadke. Brzina se giblje med 400 do 450 km na uro in nosilnost med 500 do 900 kg.

Težki bombniki

Težki bombniki so letala, ki nosijo preko 1000 kg bomb, med temi bombe najtežjega kalibra. Služijo za napade daleč v globini nasprotnikovega ozemlja in usmerjajo svoje napade predvsem na velika industrijska naselja. Velika nosilnost in visok vrhunec vzpona sta

razpravljali o dogodkih, katerim so prisostvovali. Največ so se pogovarjali o skrivnostni Aniti, Rogerju in Eriku. Anito so pomilovali, ker so smatrali, da je po nesreči zašla v razbojniško družbo. Rogerja so obsojali, in sicer zaradi grdega vedenja nasproti Mariji ter zaradi strahopetnosti; takoj v začetku pretepa je bil namreč izginil ko kavra. Erik pa je zrasel v njihovih očeh v nedosegljivega junaka.

8.

Marija je sedela za točilno mizo. Prizori, katerim je bila priča, so jo tako razburili, da se je vsa tresla. Bila je blede in oči je imela zaprte, ko da bi dremala.

Erik je pristopil k deklici. Molče jo je vzel v naročje in jo nesel iz hiše, ker je vedel, da je potrebna svežega zraka. Marija se ni branila. Desno roko je ovila okrog mladeničevega vratu in se je dala mirno nesti. Živci so ji bili tako popustili, da se ni prav zavedala, kaj se z njo godi.

Mladenič se je podal na dvorišče. Ob ograji so rasle nizke vrbe. Erik se je ustavil pod njimi. Veje, s katerimi se je vetrič poigraval, so rahlo božale Marijo po obrazu. Deklica se je šele zdaj prav zavedla. Nekam preplašena se je izvila iz mladeničevega naročja.

Mesec, ki se je prej skrival za oblaki, se je zdaj rešil temne zavese in je s svojim sijem posrebril vso

odkar se radj pridobiva, majhne, če upoštevamo, da se zaradi razpadanja zmanjša vsebina radija na polovico šele v 1580 letih.

Nazadovanje ledenikov. Byrdova antarktična odprava je ugotovila, da ledeniki v teh krajih

Neki udeleženec te odprave razlaga ta pojav ne s tem, da bi postalo v Antarktidi morda topleje, temveč baš nasprotno s tem, da temperatura tam v zadnjih letih pada. Baš hudi mraz zavira nastajanje ledenikov. Ledeniki »živijo« od snega, a če je mraz tako hud, da ne nastanejo več snežni meteži, tedaj mora ledenik tako rekoč gladovati in požirati samega sebe. Isti pojav so med ostalim tudi opazovali v severnem polarnem pasu.